

The Islamic Education Foundation
Al Hamra, Balad Et Cornish

Ang Mga Haligi Ng **Pananampalataya**

Ni:

Dr. Jaafar Idriss

Isinalin Sa Wikang Pilipino Ni:

Abdullatif E. Arceo

more information contact: I.E.F. Al Hamra P. O. Box: 11203 Jeddah 21453 Kingdom of Saudi Arabia
+966 2 6656994 Fax: +966 2 6632478 Website: www.islamic-ef.org Email: info@islamic-ef.org

ANG MGA HALIGI NG PANANAMPALATAYA

**Ni
Jaa'far Sheikh Idris**

Salin Sa Pilipino

**Ni
Abdullatif E. Arceo**

PAMBUNGAD

Ang mga haligi ng pananampalataya, ang Iman na ibinigay sa maraming talata ng Quran at mga sawikain ng Propetang si Muhammad, sumakanya nawa ang kapayapaan, ay ang paniniwala sa Allah, sa mga Anghel, sa Kanyang mga Aklat, sa Kanyang mga Sugo, sa Kabilang Buhay at sa Qadar (Kasasapitan). Ito ay mga pangkaraniwang salita; ngunit ang di-Muslim na mambabasa ay maaaring magkamali kung iniisip niyang ang mga kaisipang pang-Islam na ibinibigay nito ay katulad din ng ibang mga relihiyon o pilosopya. Dito ay inaasahan na ang mga sumusunod na pagtatambad, na isinagawa ng ayon sa liwanag ng Quran at mga sawikain ng Propeta, ay makagagawa na ang ganitong bagay ay maging maliwanag. Ito ay makagagawa rin na maging maliwanag ang katotohanan ng mga pang-Islam na konsepto ng pananampalataya na sa maraming paraan ay naiiba sa

kinikilalang pananaw ng Kanluran. Sa Kanluran, ang pananampalataya ay kalimitang sumasalungat sa katuwiran at karunungan. Subalit, ayon sa Quran, ang tunay na pananampalataya ay yaong nababatay sa karunungan na pinatitibayan ng mga katibayan. Ang anumang paniniwala na walang pinagbabatayan at hindi pinatitibayan ay itinuturing ng Quran na isa lamang pagkakagusto at nahihiling na dapat iwasan ng may pag-iisip na tao. Samakatuwid, ang tunay na pananampalataya ay matatamasa sa pamamagitan ng pagtanaw at paghahanap ng karunungan at hindi sa bulag at walang katuwirang pakikiugnay. Ang tao na nasasandatahan ng gayong maliwanag na pananampalataya ay makapapasok ng may malaking pagtitiwala sa isang makatuwirang pakikipagtalakayan sa mga tao na hindi nakikihati sa kanyang mga paniniwala at may pag-asa na maipakita sa kanila ang kanilang mga

pagkakamali at kahinaan at makapagwagi sa kanila sa katotohanan. Kung ang ganitong sulatin ay makatutulong sa mambabasa upang humakbang sa gayong panuntunan, ito ay nakapagtamasa ng kanyang layunin at ang lahat ng pagpupuri ay nauukol sa Allah.

ALLAH

Si Muhammad, sumakanya nawa ang kapayapaan, ay isinugo upang anyayahan ang mga tao sa Allah at upang ituro sa kanila kung papaano nila maisasagawa ang kanilang tungkulin na siyang dahilan kung bakit sila nilikha, alalaong baga ay upang sumamba sa Kanya. Marami sa mga tao na kanyang pinagpahayagan ay mayroong malabong kaisipan ng Allah. Ang iba ay nananalig sa kanya, ngunit ang ilan sa kanila ay tandisang ateista (o di naniniwala na may Allah o materyalista (o mapaghangad lamang sa mga kasiyahang dulot ng mundo) na ang pananangan ay *"kami'y nabubuhay at kami'y mamamatay at tanging Panahon lamang ang makasisira sa amin"* (Quran 45:24). Bago maanyayahan ang gayong ateista sa Allah ay marapat munang mahikayat sila na mayroon ngang Allah. "Ano ang dahilan na mayroon ka upang

maniwala na mayroong Allah?" Ito, sa katuwiran ng kaisipan, ang unang tanong na dapat itanong sa kanyang sarili ng ateista. Ang kasagutan ng Quran sa gayong tanong ay ibinigay sa sumusunod na talata:

"Sila ba'y nilikha mula sa wala? O sila ba sa kanilang sarili ay manlilikha? Sila ba ang lumikha sa mga kalangitan at kalupaan?" (Quran 52:35-36)

Ang Quran ay nagsasaad dito na ang lahat ng mga bagay katulad ng tao ay mayroong simula sa panahon, at mayroon lamang na tatlong bagay upang maipaliwanag kung paano ito nangyari.

- a. Maaaring ito'y nalikha, o nagawa, o lumitaw mula sa wala, alalaong бага, ito ay nagmula sa wala.
- b. O sila ang lumikha sa kanilang sarili.
- k. O mayroon itong Manlilikha, may pinanggalingan, o may

gumawa, ng labas sa kanilang sarili.

Ang pangatlong posibilidad ay hindi binanggit sa siniping talata (ng Quran) ngunit ito ay nangangahulugan ng gayon sapagkat ang talatang ito ay ipinahayag sa mga taong nagtatakwil ng pagkakaroon ng Manlilikha at ito'y nagsasabi sa kanila na kung wala ang Manlilikha, sa gayon ay dalawa na lamang ang maaari (posibilidad) na nalalabi. Ngunit ang Quran ay hindi naghayag ng mga detalye upang maipakita kung bakit ang unang dalawang paksa ay hindi mapangangatuwiran. Ang kaliwanagan ng pagpapahayag sa kadalasan ang nakahihikayat sa mga tao sa katotohanan o di-katotohanan ng pananalita. Ang kaisipang pagtanaw dito, na higit na pisikal na pagtanaw, ay paniniwala (o pagtatakwil). Ito ay lumabas sa kaso ng ganitong pananalita ng Quran sa pamamagitan ng

makasaysayang pangyayari. Si Jubayr Ibn Mut'iim, na noon ay di pa Muslim ay ipinadala ng mga Quraysh na may misyon para sa mga Muslim ng Madina. Sinabi niya na sa kanyang pagdating doon ay narinig niya ang Propeta, na siyang namumuno sa panggabing pagdalangin, ay dumadalit ng Surat al-Tur, at nang siya'y sumapit na sa talatang sinipi sa itaas, "ang aking puso ay halos mawindang." Di nagtagal, pagkaraan noon, si Jubayr ay yumakap sa Islam.

Papaano itong nangyari sa kanya? Sapagkat marahil ang talata ay nakagawa upang maging maliwanag sa kanya ang lahat sa unang pagkakataon. Napagmuni-muni niya na hindi nga malilirip upang ang isang bagay ay lumitaw o magawa ng mula sa wala, at lalong higit na di malilirip, na ito'y lumitaw mula sa kanyang sarili. Kaya nga't ang tangi lamang magiging pasya ay marapat na ito ay mayroong tagalikha ng labas sa kanyang sarili.

Ang isang pananalita, samakatuwid ay di mapapangatwiranang kung ito ay nangangahulugan ng pagtatakwil sa anumang gumawa o pinanggalingan niyon. Datapuwa't kahit na nga tanggapin na ito ay tunay, maaaring ang tao'y magtaka kung bakit ang pinanggalingan, ang lumikha o gumawa ay Allah na siyang dahilan ng pag-aanyaya ni Muhammad, sumakanya nawa ang kapayapaan, sa mga tao? Bakit hindi ba ito ay maaaring isa sa mga maraming diyos na siyang pinananaligan ng mga tao o bakit hindi kaya na ito ay mga 'bagay' ng mga materyalista. Halos ang buong Quran ay tumalakay sa ganitong katanungan ngunit gagawin namin ang lahat upang makapagdagdag kami ng maigsiing kasagutan na makapagbibigay sa aming mambabasa ng mga batayan ng pang-Quran na kalalagayan. Sa madaling sabi, ang kasagutan ay ang mga sumusunod: upang maipaliwanag ang paglitaw sa pagiging sila ng

pansandaliang bagay, ang lumikha (o ang gumawa o pinanggalingan) na siya nating hinahanap, ay marapat (katotohanang marapat) na mayroong katangian ng Allah kung saan tayo ay inaanyayahan ni Muhammad, sumakanya nawa ang kapayapaan. Papaano kaya?

Ang Manlilikha ay nararapat na maging ibang kalikasan sa mga bagay na nilikha sapagkat kung siya ay katulad sa kalikasan ng nilikha, siya ay magiging pansamantala lamang at samakatuwid ay mangangailangan ng taga-gawa. Dito'y mapagpapasiyahan na "walang maaaring maitulad sa Kanya." Kung ang taga-gawa ay hindi panandalian lamang, sa gayon siya ay nararapat na walang hanggan. Ngunit kung siya ay walang hanggan, ay di maaaring malikha, at kung wala ang nagtulak sa kanya upang lumitaw sa pagkalikha, wala sa panlabas niya ang makapangyayari sa kanya upang magpatuloy na mamalagi, na

nangangahulugan na siya ay may sariling kasapatan. At kung siya ay di umaasa sa sinupaman upang magpatuloy ang kanyang pamamalagi, sa gayon ang kanyang pamamalagi ay walang katapusan. Samakatuwid, ang Manlilikha ay lalagi na at walang hanggan: "*Siya ang una at katapusan (Quran 57:3). "Ang lahat ng nananahan sa sangkalupaan ay maglalaho, datapuwa't ang Mukha (Kaluwalhatian) ng inyong Panginoon ay mamamalagi, ang Kataastaasan, ang Tigib ng Biyaya at Karangalan.*" (Quran 55:26-27)

Mayroon dalawang paraan kung paano ang mga pinanggalingan ay nakapagbibigay ng kanilang kalalabasan. Ang Manlilikha na may mga katangian na ating ibinigay sa itaas ay hindi maaring pangkalikasang dahilan. Sapagkat kung ang mga bagay sa mundong ito ay nanggagaling mula sa Kanya ng likas at walang patlang, samakatuwid ang mga ito ay katulad ng

kalikasan Niya. At kung ang lahat tulad ng pangkalikasang dahilan ay nilikha lamang Niya sa ilalim, ng ilang tanging dahilan, sa gayon ang kanyang kapangyarihan ay may hangganan. Ito kung gayon ay nagsasaad na Siya ang nakapangyayari (sa Kanyang sarili). Ngunit ang ninanais ay nagbabadya ng karunungan at kapwa nagpapahiwatig ng buhay. Kaya nga't ang taga-gawa ay marapat na buhay at maalam sa lahat na may kaisipang sukdol sa laya. Kaya nga't ang Allah ayon sa Quran ay gumagawa ng lahat ng bagay ng may pagnanais at may kadahilanan.

“Katotohanang ang lahat ng bagay ay Aming nilikha ng may ganap na sukat,”
(Quran 54:49)

“Inaakala ba ninyo na nilikha lamang Namin kayo ng walang kadahilanan (at para sa kasiyahan) at kayo ay hindi babalik sa Amin upang magsulit?”
(Quran 23:115)

Siya ay tiyakang makapagsasagawa

ng Kanyang balang isagawa (Quran 11:107) at nakakaalam ng lahat ng galaw ng nilikha.

“Siya ang naghahawak ng mga susi ng mga nalilingid, sa mga kayamanan na walang nakababatid liban sa Kanya. Talastas Niya ang anumang bagay na nasa kalupaan at karagatan. Walang isa mang dahon ang malalaglag ng di Niya batid, ni ang isang butil sa gitna ng dilim sa kalupaan, maging basa man o tuyo, bagkus ay nasa sa isang maliwanag na Talaan. Siya ang nagtitipon (ng inyong kaluluwa) pagsapit ng gabi at talastas Niya ang inyong ginawa sa maghapon.”
(Quran 6:59-60)

Ang Allah ay buhay sa lahat ng ibinabadya ng mga sumusunod:

“Siya ang Allah wala ng ibang diyos liban sa Kanya, ang Buhay, ang Walang Hanggan. Ang antok at idlip ay di makapangyayari sa Kanya. Siya ang nag-aangkin ng lahat ng mga nasa kalangitan at kalupaan. Sino kaya baga ang

makapamamagitan sa Kanya libang Kanyang pahintulutan? Talastas Niya kung ano ang nasa harapan nila at kung ano ang nasa likuran nila, at sila'y di makapaglilirip ng anumang bagay ng Kanyang karunungan libang Kanyang maibigan. Ang Kanyang Luklukan ay mga kalangitan at kalupaan, at ang pagtataguyod doon ay di nagdudulot ng kapagalan sa Kanya; Siya ang Kataas-taasan, ang Kabanal-banalan.” (Quran 2:255)

Ang Allah ay hindi lamang nakagagawa at makapangyarihan, Siya rin ay Makatarungan at hindi nagpaparusa sa isang makasalanan na higit sa kanyang pagkakasala. Siya ay Mahabagin at ang Kanyang habag, sa salita ng Propeta ay “nakapangingibabawanyang kaparusahan.” Kaya nga't hindi Niya tayo pinarurusahan sa lahat ng anumang pagkakasala natin, bagkus ay nagpapatawad at pumapalis ng ating mga kasalanan at pinag-iibayo Niya at

pinararami ang ating mabubuting gawa.

Ang kahalintulad nila na gumugugol ng kanilang yaman para (sa landas) sa Allah ay katulad ng isang butil ng mais na nagbunga ng pitong busal at sa bawat busal ay may daan-daang butil. Ang Allah ay nagbibigay ng maraming biyaya sa Kanyang maibigan; ang Allah sa lahat ang Nangangalaga, ang Nakakaalam.” (Quran 2:261)

Ang mga ito at maraming iba na maaaring magbigay ng kalalabasan sa magkatulad na paraan, ay ang mga katangian na dapat taglayin ng tunay na Manlilikha. Ang ano mang ibang nilalang o bagay na pinananaligan bilang isang diyos o pangunahing pinanggagalingan na wala ng ilan sa mahahalagang katangian (ng manlilikha) ay hindi maaaring mapaniwalaan na yaon nga, sa tunay na katotohanan. Kaya nga't pagkatapos na maipakita namin ng maliwanag kung ano ang dapat taglayin ng tutuo na Allah ang Quran ay

nagpatuloy upang ipakita kung bakit hindi na maaaring magkaroon pa ng ibang diyos liban sa Kanya, at magtambad ng pagiging huwad ng pinananaligang mga diyos.

Sa mga sumasamba sa mga bagay na 'gawa-ng-tao,' ang Quran ay nagturing:

Siya ang Allah ay nagbadya: "*Sinasamba ba ninyo ang mga bagay na nililok ninyo? Datapuwa't ang Allah ang lumikha sa inyo at sa anumang ginawa ng inyong kamay!*" (Quran 37:95-96)

"*Nagturing ba kayo sa inyong sarili ng iba pang diyos liban sa Kanya, na hindi makalilikha ng anumang bagay, bagkus sila ang nilikha? Na hindi makapangan-galaga sa kanila, gayon din naman upang pangalagaan ang kanilang sarili.*" (Quran 7:191-192)

Sa mga sumasamba sa buntala, ang Quran ay nagsasaysay bilang pagpapaala-ala ng istorya ni Abraham.

Nang ang kadiliman ay lumikom sa kanya at siya'y nakamalas ng bituin, siya

ay nagsaysay: “Ito ang aking Panginoon.” Datapuwa’t nang ito’y lumubog, siya ay nagturing: “Di ko ibig ang lumulubog.” Nang napagmalas niya ang buwan na sumisikat, siya ay nagsaysay: “Ito ang aking Panginoon.” Datapuwa’t nang ito’y lumubog, siya ay nagturing: “Kung hindi ako papatnubayan ng aking Panginoon, walang pagsalang ako’y kasama sa bunton ng nangapaligaw.” Nang mapagmalas niyang namamanaag na ang araw, siya ay nagsaysay: “Ito ang aking Panginoon; ito ay higit na dakila.” Datapuwa’t nang ito’y lumubog, siya ay nagturing: “O aking pamayanan, tandisang tinatalikdan ko ang itinatambal ninyo (sa Allah). Ibinaling ko ang aking tingin sa Kanya na lumikha ng mga kalangitan at kalupaan; ako’y isang tao na mayroong dalisay na pagsamba, ako’y di sumasamba sa mga diyus-diyosan.” (Quran 6:76-79)

At di nagtagal, nang ang propeta ay nakikipag-ugnayan na sa mga Hudyo at

Kristiyano, ang Quran ay sumalansang sa pagkakaroon ng maka-Allah na kalikasan ng tao.

"Ang mga Hudyo ay nagsisipamarali: 'Ang Mesiyas ay anak ng Allah!' Ito ang ibinabadya ng kanilang mga bibig. Kanilang ginagaya ang mga sinasabi ng mga di mananampalataya ng panahong lumipas. Ang Allah ay makikipagtunggal sa kanila. Paano sila nangapaligaw (at nalayo sa katotohanan)?" (Quran 9:30)

Ito ay nagpapahayag sa kanila na kung ang lahat ng bagay ay nilikha ng Allah, kung gayon, ito ay marapat na Kanyang tagapaglingkod at samakatuwid ay hindi Kanyang anak. (Quran 19:88-95)

Ito ay nagpatuloy upang ipaliwanag sa mga Kristiyano ang tunay na katauhan ni Hesus.

"Katotohanang ang kahalintulad ni Jesus sa paningin ng Allah ay ang wangis ni Adan. Nilikha Niya siya mula sa alabok at Siyày nagturing sa kanya:

'Mangyari nga!', at siyày nalikha." (Quran 3:59)

Para sa sinuman na tumatanggap sa isang bagay bilang diyos, hindi kinalailangan na kanyang kilalanin ito bilang gayon o sambahin ito sa seremonya paraan; sapat na sa kanya na sundin ang ipinag-uutos nito ng may pagsunod, o mag-alay dito ng mga gawa o magkaroon ng damdamin na marapat na ialay o maramdaman sa Allah lamang. Lubhang marami ng gayong di kinikilalang diyos.

"Nakikita mo ba siya na nagturing sa kanyang pagnanasa bilang kanyang diyos?" (Quran 25:43)

"Itinuring nila na diyos ang kanilang mga pari at kanilang mga banal bilang mga panginoon bukod pa sa Allah, at sa Mesiyas na anak ni Maria bagama't silà'y pinag-atasan na sumamba lamang sa iisang Allah." (Quran 9:31)

Kaya nga't upang maging Muslim - alalaong baga, ay isuko natin ang ating sarili sa Allah - tayo ay kinakailangan na

manalig sa kaisahan ng Allah sa kaisipan na tanging Siya lamang ang lumikha, tagapangalaga at tagapanustos. Subalit ang ganitong paniniwala - na sa kalaunan ay tinawag na "Tawhid Ar-Rububiyyah" ay hindi sapat. Sa katotohanan, marami sa mga sumasamba sa diyus-diyosan ang nakakaalam at naniniwala na tanging ang kataas-taasang Allah lamang ang makagagawa ng lahat ng ito. Datapuwa't ang mga ito ay di sapat upang sila'y maging Muslim. Sa 'Tawhid Ar-Rubbubiyyah' ay marapat na idagdag ang 'Tawhid Al-Uluhiyyah,' alalaong бага, na ang bawat tao ay tumatanggap sa katotohanan na ang Allah ay iisa at nararapat upang sambahin, at samakatuwid ay kailangan na umiwas tungo sa anupamang gawa ng pagsamba sa ibang katauhan o bagay.

Sa Quran ang argumento para sa 'Tawhid Al-Uluhiyyah' ay nababatay sa

'Tawhid Ar-Rububiyyah', alalaong бага, kung ang Allah lamang ang lumikha at nangangalaga ng lahat ng bagay, bakit kaya at sa anong dahilan na ikaw ay sumasamba sa iba pa bukod sa Allah?

"O sangkatauhan! Sambahin ninyo ang inyong Panginoon, na Siyang lumikha sa inyo at sa nanga-una sa inyo, upang mapaglaban ninyo ang tukso. Siya ang nagkaloob sa inyo ng kalupaan bilang inyong himlayan at ng alapaap (kalangitan) bilang inyong limliman; at nagpamalisbis ng tubig mula sa alapaap; at nagbigay sa inyo ng mga bungangkahoy bilang inyong pagkain. At huwag gumawa ng kaagaw sa pagsamba sa Allah, pagkat batid ninyo ang katotohanan." (Quran 2:21-22)

Pagkatapos na matamo ang ganitong kaalaman ng tunay na Allah, ang tao ay tinatawagan upang patibayan ang kanyang nalalaman, alalaong бага, ang manalig at magkaroon ng pananampalataya sa Allah, at huwag pabayaang na ang

anumang bagay ay makaganyak sa kanya upang itatwa ang katotohanan na batid niyang siyang tunay.

"At sa mga pinagkalooban ng karunungan, nawa'y mapag-alaman nila na ito (Quran) ang katotohanan mula sa kanilang Panginoon at magsisampalata-ya roon at ang kanilang puso ay makadama ng kapakumbabaan sa Kanya." (Quran 22:54)

"Nguni't nang ang Aming mga Tanda ay matambad sa kanila, makapagpapadilat ng kanilang mata, sila ay nagsulit: 'Ito'y maliwanag na salamangka!'"

"At itinakwil nila ang mga Tandang yaon ng may kamalian at pagmamayabang, gayong ito'y batid ng kanilang kaluluwa." (Quran 27:14)

Kung ang pananampalataya ay pumasok sa puso ng tao, ito ay nagbibigay ng tiyak na estado ng isipan na nagbubunga ng tiyak na pagkilos, at ang dalawang ito ang katibayan ng tunay na pananampalataya.

Ang pinakapangunahin sa gayong kalagayan ng isipan ay yaong damdamin ng pasasalamat (utang na loob) sa Allah, na masasabing siyang pinakabuod ng 'ibadat' (pagsamba at paglilingkod sa Allah).

Ang damdamin ng pasasalamat (utang na loob) ay lubhang mahalaga na ang di sumasampalataya ay tinatawag na 'kafir' at nangangahulugan ng 'sinuman na nagtatatwa ng katotohanan' gayon din naman ng 'sinuman na walang utang na loob (pasasalamat)'. Ang tao ay makakaunawa kung bakit ito ay ganito kung kanyang mababasa sa Quran na ang pinakapangunahing dahilan ng pagtatakwil sa pagkakaroon ng Allah ay di makatarungang kapalaluan. Ang gayong palalong tao ay nakadarama na siya ay hindi nilikha o marapat na patnugutan ng iba pa na hindi niya kinikilala na higit na mataas sa kanya at dapat niyang pag-ukulan ng pagtanaw ng utang na loob (pasasalamat).

"Sila na nagsisipagtalo sa mga Tanda ng Allah ng walang kapamahalaang iginawad sa kanila, ang laman ng kanilang dibdib ay walang iba kundi kapalaluan na di nila matatamasa". (Quran 40:56)

"Nguni't may mga tao na nag-uukol ng kanilang pagsamba sa iba pa bukod sa Allah ng katulad ng pagsamba na ukol lamang sa diyos. Minamahal nila sila (diyus-diyosan) ng katulad ng kanilang pagmamahal sa Allah, nguni't ang mga tunay na mananampalataya ay may nag-uumapaw na pagmamahal sa Allah". (Quran 2:165)

Ang mananampalataya ay nagmamahal at tumatanaw ng utang na loob (pasasalamat) sa Allah dahil sa Kanyang mga biyaya, ngunit bilang may kamalayan na ang kanyang mabubuting gawa, maging pangkaisipan o pangkatawan ay hindi makakasapat bilang ganti sa mga maka-Allah na biyaya, siya ay lagi ng laan (sa Kanya)

sapagkat iniisip niya na dahil sa kanyang mga kasalanan ang Allah ay magkakait sa kanya ng ilan sa ganitong biyaya o magpaparusa sa kanya sa kabilang buhay. Samakatuwid, siya ay may pagkatakot sa Kanya, at nagsusuko ng kanyang sarili sa Kanya, at pinaglilingkuran niya Siya ng buong kapakumbabaan.

“Ang Allah mo ay iisang Allah, kaya’t sa Kanya ka lamang tumalima. At ikaw’y maghatid ng masayang balita sa mga mapagpakumbaba, na kung nababanggit ang Allah, ang kanilang puso ay nangangatal ”.(Quran 22:34-35)

Ang sinuman ay hindi dumating sa gayong kalagayan ng isipan kung siya sa lahat ng sandali ay hindi nag-aalala sa Allah . Ang pag-aalala sa Allah ay siyang buhay na lakas ng pananampalataya na kung wala nito, ito ay kukupas at malalanta ng tuluyan. Kaya nga’t:

“Ang mga tao ay nagsisipagbunyi sa pagpaparangal sa Allah sa kanilang

pagtindig, pag-upo, at paghimlay sa kanilang tagiliran". (Quran 3:191)

Samakatuwid, ang Quran ay nagpapayo at nagpapahayag, sa maraming detalye at pamamaraan upang matulungan ang tao na alalahanin ang Allah at mapanatiling buhay ang kanyang pananampalataya. Ang lahat ng pang-Quran at pang-Propetang pag-uutos at pagsamba at pansariling bagay-bagay, panlipunang pakikisalamuha, katiwasayang pulitikal, atbp. - ay isinagawa upang mailagay ang tao sa kalagayan na makapagbubunga ng pag-aalala sa Allah . Ang detalye ng ganitong Islamik na pamamaraan ng buhay ay binigyang kahulugan ng panahong yaon sa Madina, at samakatuwid ay hindi na tayo dapat maligalig doon sa ngayon. Ngunit ang pangunahing simulain ng ganitong bagong pag-uutos ay naisakatuparan ng ganap sa panahong yaon ng Makka, at ating isasabuod sa hulihan ng kabanatang ito.

Atin na ngayong tatalakayin ang iba pang haligi ng pananampalataya. Ito ay ang paniniwala sa buhay pagkatapos ng kamatayan, sa mga anghel ng Allah, sa Kanyang kasulatan, sa Kanyang mga Sugo, at sa Qadar (Kasasapitan), ang mga pagtatalo sa lahat ng mga ito ay halos nababatay sa pagsasaalang-alang na ang mambabasa ay sumasampalataya sa Allah.

ANG KABILANG BUHAY

Ang mga pagtatalo (argumento) sa Quran tungo sa pagkakaroon ng iba pang buhay pagkatapos ng kamatayan ay sinadya upang patibayan na ito ay maaaring mangyari at ninanais din, na marapat na magkaroon ng gayong buhay, at kung wala ang paniniwala roon, ang ating pananalig sa tunay na Allah ay di magiging lubos.

i) Marami sa mga tao na pinagpahayagan ng Propeta sa Makka ang naniniwala - tulad na nang nasabi namin sa unahan - sa kataas-taasang Allah, ngunit, ang karamihan sa kanila ay nangag-akala na lubhang di-maaari na ang kanilang patay at nakakalas na mga katawan ay muling mabuhay. Kaya nga't inalipusta nila at pinagtawanan ang Propeta nang kanyang sabihin ito sa kanila. Ang pang-Quran na kasagutan ay nagsasabi na walang katuwiran sa gayong pagkamangha at pang-aalipusta nila

sapagkat ang muling pagkabuhay ay hindi lamang makatotohanan bagkus ay maaaring pangkatawan (pisikal) na katotohanan dahilan sa mga sumusunod na katuwiran:

a- Kung ang Allah ang lumikha sa tao noong una, bakit magiging imposible sa Kanya na siya'y muling likhain kung siya'y mamatay? Ang muling pagkabuhay ay mararapat na maging madali kaysa sa unang-una na paglikha.

“Siya ang nagpasimula ng paglikha, at magpapanumbalik doon, at yaon ay lubhang magaan sa Kanya.” (Quran 30:27)

b-Kung matiim ninyong pag-iisipan, ay mapagtatanto ninyo na ang pagpapanumbalik ng buhay ng patay ay pangkaraniwangpangyayari ng kalikasan. Ang maniwala samaari (posibilidad) ng muling pagkabuhay ng tao, ang isang nag-iisip na tao ay hindi kinakailangan na makakita ng tao na muling nabuhay. Sapat ng mamasdan niya na ang ibang

patay na katawan (sangkap) ay dumarating sa pagkabuhay.

“At sa Kanyang mga tanda ay ito: Hindi ba ninyo namamasdan ang kalupaan na tigang at tiwangwang, datapuwa’t nang ito’y buhusan Namin ng ulan, ito’y naantig at sumigla sa pagkabuhay. Katotohanang Siya na nagbigay-buhay sa mga patay (tigang) na lupa ay katotohanang ding makapagbibigay buhay sa mga patay. Katotohanang Siya ang makapangyarihan sa lahat ng bagay” (Quran 41:39)

“Hindi бага siya’y isa lamang similya na dumaloy? At naging isang kimpal ng laman, at binigyang hugis at hinubog ng Allah , at mula sa kanya’y lumikha Siya ng dalawang kasarian, lalaki at babae. Hindi kaya Siya na gumawa noon ay makapagpapanumbalik ng buhay ng patay? (Quran 75:37-40)

ii) Bakit ang pagkabuhay na mag-uli ang ninanais? Sapagkat kung wala nito, ang Allah ay hindi maaaring maging

Makatarungan at Maalam at Maawaing Allah . Ang Allah ang lumikha sa sangkatauhan at ginawa Niya silang may kapanagutan sa kanilang mga gawain; ang iba ay umalinsunod sa mabuting asal ngunit ang iba ay sumuway. Kung wala ang darating na kabilang buhay na ang mabubuti ay magagantimpalaan at ang masasama ay mapaparusahan, ay hindi magkakaroon ng katarungan at ang paglikha sa mga tao sa gayong paraan at ang pagsusugo ng mga Propeta sa kanila ay mawawalang saysay. Datapwa't ang ganitong uri ng pag-uugali ay hindi inaasahan sa isang kinikilala bilang makatuwiran at makatarungan, ang nag-iisang Sakdal na Manlilikha.

"Inaakala ba ninyo na nilikha Namin kayo ng walang kadahilanan (at sa kasiyahan lamang), at kayo ay hindi babalik sa Amin upang magsulit? (Quran 23:115)

"Katotohanang sa mga matutuwid, ang Hardin ng Kaligayahan ay

sasakanila, sa harapan ng kanilang Panginoon., Ituturing ba Namin na magkatulad ang mga sumasampalataya sa makasalanan? Ano ang nagpapagulo sa inyo? Paano kayo humahatol? (Quran 68:34-36)

"Hindi Namin nilikha ang mga kalangitan at kalupaan ng walang katuturan. Ito ang napag-aakala ng mga di sumasampalataya". (Quran 38:27)

iii) Ang tunay ba at tanging dahilan sa pagtatakwil sa katotohanan ng buhay pagkatapos ng kamatayan na ipinahayag sa pamamagitan ng mga pagtatalo na pinangangatwiran. ng mga nagtatakwil, na kung saan ang Quran ay pumakli? Ayon sa Quran , hindi ito ang nilalayon. Ang tunay na dahilan ay kadalasan na isang pangsikolohikal (pangkaisipan). Ang mga gumagawa ng kasamaan ay hindi ibig na sila'y maparusahan at ang ganitong pagnanais ang naghatid sa kanila upang itakwil ang katotohanan ng

panahong darating, na ang gayong kaparusahan ay matutupad.

"Napag-aakala ba ng tao na hindi Namin, mapapanumbalik ang kanyang mga buto? Katotohanang magagawa Namin na maikabit muli (ng maayos) ang dulo ng kanyang mga daliri. Nguni't ang tao ay nagnanais na ipagpatuloy ang kanyang pamamayagpag (sa kamalian) na nagtatakwil sa panahong darating at nagtatanong: Kailan бага kaya ang Araw ng Muling Pagkabuhay? (Quran 75:3-6)

At walang sinuman ang makapagtatakwil doon (sa Araw ng Paghuhukom) maliban sa nagmamalabis ng tandisan, ang makasalanan!" (Quran 83:123)

Ang katanungan na malimit na naitatanong tungkol sa gantimpala at kaparusahan sa kabilang buhay na nagiging dahilan upang ang ibang tao ay magkaroon ng pagdududa sa paghahangad (kung di man katotohanan) ng gayong buhay, 'kami ba'y gumagawa kung ano ang mabuti

sapagkat ito ay mabuti o dahilan sa pangangamba sa kaparusahan o sa pag-asam sa gantimpala? Kung ito ay ginagawa namin dahil sa unang dahilan, kung gayon, ano ang saysay upang maniwala sa kabilang buhay, at kung ginagawa namin ito dahil sa pangalawang dahilan, kung gayon kami ay hindi gumagawa ng ayon sa pagiging aral (moral). Ang kasagutan sa ganitong katanungan ay nasasalig kung ang Allah ay nag-uutos sa atin upang gumawa ng gayon sapagkat yaon ay mabuti, o di kaya'y sapagkat ang 'maka-Allah na pag-uutos ang gumagawa upang ang paggawa ay maging mabuti'. At para sa akin, ng may higit na kaliwanagan, na ang kabutihan ay isang pagkilos at katotohanang nauna na bilang isang bagay ng maka-Allah na pag-uutos. Kung hindi, ito ay sukdol at ganap na sabihing 'ang Allah ay nagnanais kung ano ang mabuti' sapagkat ito ay mangangahulugan na ang Allah ay

nagnanais lamang sa kung ano ang Kanyang naisin. Datapuwa't ang Quran ay sagana sa mga pananalitang katulad ng sa una, at lubhang maliwanag na ito ay di ninanais upang maging paulit-ulit.

Kung gayon, ang kasagutan sa ating naunang katanungan ay tayo'y gumagawa ng mabuti sapagkat yaon ay mabuti. Subalit dahil sa ang pagbibigay ng kabutihan para sa kabutihan ay kabutihan, walang pagkakahidwa sa pagsasabi na ang tao ay gumagawa ng kabutihan sapagkat ang Allah na kanyang iniibig na pinaglalagakan niya ng kanyang pagtitiwala ay nag-utos sa kanya upang gawin yaon, at sapagkat siya ay umaasam na siya'y gagantimpa-laan Niya sa paggawa noon.

Ayon sa Quran, ang Allah ang lumikha sa tao ng may unang-una na katauhan, yaong tinatawag na 'fitra' - na maaari nating tawagin na nagtataglay ng aral na pag-iisip na nakapangyayari sa tao upang makilala niya ang mga piling gawa

ng walang panlabas na tulong tulad ng pagsasabi ng katotohanan at bilang mabuti ang pasasalamat (o pagtanaw ng utang-na-loob), at dahilan doon siya ay nahihilig na gumawa ng mabuti sa sandaling mapag-alaman niya iyon. Ang tunay na relihiyon ay naitatatag ng batay sa ganitong unang-una na katauhan ng tao. Ang relihiyon ay nagpapalakas sa katauhan at napapamunga nito ang mga butil ng pag-uugali na nananahan doon. Dahilan ito kung bakit ang Islam ay tinatawag sa Quran na 'fitra-Allah' at kung bakit sinabi ng Propeta na siya'y isinugo lamang upang paghusayin ng ganap ang mabuting pag-uugali. Ang Quran ay pumupuri sa mga taong may matiim na aral (moral) na kaisipan at nagtatakwil sa mga taong walang moral na kaisipan na ang kapangitan ng bisyo para sa kanilang mga mata ay huwaran ng kagandahan:

"Datapuwa't ang Allah ay nagtanim ng pagmamahal sa inyo upang kayo'y

manalig, at ginawa Niya yaon na maganda sa inyong puso, at ginawa Niyang ang di pananalig at kasamaan at pagsuway ay inyong kasuklaman. Katotohanang sila ay tumatahak sa matuwid, sa pamamagitan ng biyaya at patnubay ng Allah. Ang Allah ang Nakakaalam, ang Maalam.” (Quran 49:7-8)

Ipagbadya: “Ipahahayag ba Namin sa inyo kung sino ang higit na talunan dahilan sa kanilang mga gawa?”

“Sila yaong ang pagsisikap ay naaaksaya lamang sa buhay na ito, gayon man ay napag-aakala nila na sila’y makapagkakamit ng mabuti sa pamamagitan ng kanilang mga gawa?” (Quran 18:103-104)

At nang siya’y tumalikod sa iyo (Muhammad), ang kanyang layon sa kalupaan ay magkalat ng kasamaan, at kanyang sirain ang pananim at bakahan. Ang Allah ay di umiibig sa mapaggawa ng kasamaan.” (Quran 2:205)

Kaya nga't ang Muslim ay gumagawa ng mabuti sapagkat siya ay nagmamahal doon, at tumatalikdan sa mga bisyo sapagkat ito ay nakasusuklam sa kanya. Nguni't sapagkat ang Muslim ay nagsusuko ng kanyang sarili sa Allah at nagmamahal at may takot sa Kanya, at sapagkat ang Allah ay umiibig sa kabutihang asal at nagnanais niyaon, ang Muslim ay gumagawa roon sa una at umiiwas sa huli bilang pagsunod sa kanyang Panginoon. At sapagkat ang gumagawa ng mga kabutihan ay mamumuhay ng maligayang buhay sa kabilang buhay, ang pinakamataas na uri nito ay may kalagayan ng pagiging malapit sa Allah at nagtatamasa ng kasiyahan ng Kanyang paningin, habang ang mga nagsitahak sa masamang pamumuhay ay magdurusa ng lahat ng uri ng kaparusahan na ang pinakamasa-kit noon ay ang kalagayan na malayo sa paninging yaon, ang Muslim ay mamamalagi na maging matalino, at

nasa kanyang isipan na kanyang makamit ang ganoong kinabukasan ng walang hanggang buhay at siya'y magnais na magawa sa mundong ito ang lahat ng uri ng paggawa na makatutulong sa kanya upang maitaas ang kanyang kalalagayan doon.

Ipagbadya: 'Mayroon kaya бага sa mga itinatambal ninyo sa Allah ang makapamamatnubay tungo sa katotohanan? Ipagbadya: Tanging ang Allah lamang ang makapamamatnubay. Kung magkagayon, siya ba na nakapamamatnubay sa katotohanan ay higit na marapat na sundin o siya kaya na hindi makapamamatnubay malibang siya'y patnubayan? Ano ang nagpapagulo sa inyo? Paano kayo humahatol?' (Quran 10:35)

Ipagbadya, (O Muhammad sa sangkatauhan): 'Kung minamahal ninyo ang Allah, ako'y inyong sundin; ang Allah ay magmamahal sa inyo at magpapatawad ng inyong mga

***kasalanan. Ang Allah ay Mapagpatawad, Maawain.'* (Quran 3:31)**

'Katotohanang ang mga Matutuwid ay nasa sukdol ng kaligayahan, sa mga luklukan ng karangalan at nakakamalas (sa lahat ng bagay). Sa kanilang mukha ay inyong mapagmamalas ang nagliliwanag na kaligayahan ng dalisay na alak na natatakpan pa ang lalagyan, na ang takip niyaon ay musko. Kung magkagayon, hayaang ang nagsisikap ay magsikap sa kanilang kaligayahan!' (Quran 83:22-26)

Maaari nating maitanong: Bakit kaya marapat na ang gumawa ng kabutihan ay mamuhay sa gayong sukdol na kaligayahan? Ang maagap na kasagutan ng Quran doon ay ito:

"Ang kabayaran бага ng kabutihan ay iba maliban sa kabutihan? (Quran 55:60)

ANG MGA ANGHEL

Ang mga ito ay nilalang na may naiibang kalikasan sa tao. Kung ang tao ay nilikha mula sa lupa, sila ay nilikha mula sa liwanag. At dahil doon, ang mga tao - maliban sa mga Propeta - ay hindi nakamamalas sa kanilang unang-una na anyo, ngunit sila ay maaaring makita kung sila ay pisikal na magbabagong anyo. Samakatuwid, ang ating kaalaman sa kanila ay halos ganoon na nababatay lamang sa kung ano ang ating marinig sa Allah at sa Kanyang mga Propeta. Nguni't bakit tayo ay nararapat na mabahala upang mapag-alaman kung ano nga sila? Sapagkat sila ay gumaganap ng mahalagang papel sa pamamatnubay ng ating pamumuhay. Ang mapag-alaman sila ay masasabi marahil na kapaki-pakinabang sa atin tulad din naman sa paraan na ang karunungan ay upang mapag-alaman

ang mga likas na kadahilan o pag-uugali ng mga tao ay kapaki-pakinabang.

Ipinaalam sa atin na ang hindi mabilang na ganitong nilalang na tunay namang makapangyarihan ay nilikha sa paraan na sila'y lagi ng sumusunod at hindi kailanman sumusuway sa mga maka-Allah na pag-uutos, at patuloy na naglilingkod at hindi kailanman nakakaranas ng kapaguran sa paglilingkod sa Panginoon. (Quran 21:19, 66:6)

Datapuwa't, bagama't sila'y mayroon ng mga ito, bilang isang nilalang, na may mababang antas kaysa sa tao, at ito ay pinatutunayan ng katotohanan na nang si Adan ay likhain, sila ay inatasan na yumukod sa harap niya bilang isang tanda ng pagbati at paggalang.

Naririto ang ilan sa kanilang ginagampanan na may kinalaman sa mga tao.

Ang kanilang pangunahing tungkulin, na siyang pinagkunan ng kanilang

pangalan, ay maiparating ang mga mensahe (kapahayagan) ng Allah sa Kanyang piling propeta. Ang ganitong malaking karangalan ay tanging ipinagtagubilin lamang sa kanilang pinunong si Gabriel (o Jibril sa wikang Arabik).

“Katotohanang ito ang salita ng karangal-rangal na tagapagbalita (Gabriel), na ginawaran ng kapangyarihan, na binigyang ganap ng Panginoon ng Luklukan, na may kapamahalaan (sa kalangitan) at mapagkakatiwalaan”, (Quran 81:19-21)

Ang mensahe na dala ng nilalang na may gayong kalikasan ay tiyak na makararating sa patutunguhan ng ganap.

Sila ay sumusubaybay at nagmamatyag sa ating lahat. Sila ang nag-iingat ng tala ng ating mabubuti at masasamang gawa, at kailanman ay walang isang salita na ating mabanggit ang makaliligtas sa kanila na di maitala

maging yaon man ay ukol o laban sa atin
(Quran 50:17-18)

Sila ay bahagi ng pagganap sa
pagkakaroon at pangyayari na
matatawag natin na mga kalikasang
pangyayari, katulad ng hangin at ulan at
kamatayan. (Quran 79:1-5)

At sa kanila ay nakaatang ang
tungkulin upang tulungan ang mga
mananampalataya hanggang sa
kanilang pakikilaban sa panahon ng
digmaan (Quran 3:124) , at upang sila'y
mapangalagaan (Quran 13:11) at ang
pag-uukol ng panalangin sa kanila.
(Quran 40:7)

MGA AKLAT

Ang Muslim ay naniniwala na ang Quran ay siyang salita ng Allah. Datapuwát hindi ito lamang ang salita. Ang Allah ay nagsugo ng maraming propeta bago pa kay Muhammad, sumakanya nawa ang kapayapaan, at Siya ay nakipag-usap sa kanila katulad naman ng pagkausap sa kanya. Kaya nga't ang Muslim ay naniniwala din sa mga naunang kasulatan (sa katotohanan, siya ay di magiging Muslim kung wala ang paniniwalang yaon), tulad ng Torah (Mga Batas), Zabur (salmo ni David) at Injil (Ebanghelyo),

sapagkat ang tunay na mananampalataya ay yaong *"nananampalataya sa anumang bagay na ipinahayag sa kanya (Muhammad) at sa anumang bagay na ipinahayag bago pa siya"*. (Quran 2:4)

"Ipagbadya: Kami'y sumasampalataya sa Allah at sa anumang bagay na ipinahayag sa amin, at sa mga bagay na

ipinahayag kay Abraham at Ismael at Isaac at Hakob at sa kanyang mga lahi, at sa anumang bagay na ipinahayag kay Moses at Hesus at sa mga bagay na ipinahayag sa lahat ng mga propeta mula sa kanilang Panginoon. Kami ay hindi nagtatadhana sa kanila (mga propeta) ng pagtatangi-tangi at sa Kanya lamang kami tumatalima" (Quran 2:136)

Ang Allah ay lumikha ng mga tao upang sambahin Siya. Siya bilang tagapaglingkod ng Allah ay nagtataglay ng katuturan ng tao. Kung gayon, ang tao ay hindi makapagtatamo ng kanyang ganap na pagkatao at makapagkakamit ng kapayapaan ng isipan malibang kanyang mapagtanto ang ganitong layunin kung bakit siya ay nilikha. Ngunit paano natin maisasagawa ito? Ang Allah bilang Maawain at Makatarungan ay tumutulong sa kanya sa maraming paraan. Katulad ng mga nabanggit natin sa una, Siya ay naggawad sa kanya ng tunay na kabutihang likas na

humahantong upang kanyang mapag-alaman at mapaglingkuran ang tunay na Panginoon. Siya ay naggawad sa kanya ng isipan na nagtataglay ng aral na pag-iisip at ang kakayahan upang makapangatwiran. Nilikha Niya ang sandaigdigang bilang isang likas na aklat na hitik sa tanda na naghahantong sa isang nakauunawang tao sa kanyang Allah . At upang maging higit na turol ang mga bagay, na siya'y higit na mabigyan ng maraming kaalaman tungkol sa kanyang Panginoon, at upang maipakita sa kanya ang maraming paraan kung papaano niya Siya mapaglilingkuran, ang Allah ay nagpaparating ng Kanyang mga pahayag (mensahe) sa pamamagitan ng Kanyang mga propeta na pinili sa mga tao, sapul pa sa simula ng pagkalikha ng tao. Kaya nga't ang ganitong mga mensahe ay inilalarawan sa Quran bilang patnubay, liwanag, mga tanda, mga paala-ala, atbp.

Ang lahat ng mga Aklat (Kasulatan) na ito ay pangunahing nagbabadya ng magkakatulad na mensahe:

“At hindi kailanman Kami ay nagsugo ng isang Tagapagbalita sa inyo na wala ang pahayag na Aming ipinarating sa kanya na nagsasabi: Wala ng diyos liban sa Akin, kaya’t paglingkuran Ako” (Quran 21:25)

At ang relihiyon na kanilang (propeta) ipinagbabadya ng mainam ay Islam, alalaong baga, ang pagsuko sa Allah .

“Ang tunay na relihiyon sa Allah ay Islam (ang pagsuko at pagtalima)”.
(Quran 3:19)

Kaya nga’t si Noe (Quran 10:72), Abraham (Quran 3:67), si Hakob at ang kanyang mga anak (Quran 2:133), ang mga Apostoles (Quran 5:3), atbp. ay mga Muslim na lahat.

Ang Islam sa ganitong kaisipan sa katotohanan ay siyang relihiyon ng sandaigdigan.

“Kayo baga’y naghahanap ng daan na iba sa Daan ng Allah; kahima’t ang lahat ng bagay sa langit at lupa ay tumatalima sa Kanya, ng bukal sa kalooban at di bukal sa kalooban, at sa Kanya sila’y muling magbabalik”. (Quran 3:83)

Kung ang relihiyon ng lahat ng mga propeta ay magkakatulad sa nilalaman at pangunahing pundasyon, ito ay hindi naaangkop sa mga pamamaraan ng buhay batay doon (Quran 5:48)

Isa sa huling mahalagang puntos tungkol sa mga aklat (kasulatan) maliban sa Quran, ang lahat ng ito ay hindi napanatili ng maaayos at walang sira, bagkus ito ay ganap na nawala o nagtamasa ng pagbabago at kamalian. Ngun’t tungkol sa Quran, ang Allah ay nag-utos na ito kailanman ay hindi maaaring magtamasa ng gayong pagbabago o kamalian bagkus ito ay nasa Kanyang pag-iingat. (Quran 15:9)

MGA TAGAPAGBALITA

Ang mga tagapagbalita (sugo) ay mga taong nilalang na pinili ng Allah na may angking karangalan upang maipaabot ang pahayag ng Allah sa ibang tao, lalaki o babae. Bilang isang Tagapagbalita, ito ay hindi isang puwesto na maaaring matamo ng isang tao sa pamamagitan ng anumang binalak na matamang pagsisikhay. Ito ay biyaya mula sa Allah, ngunit ang Allah ay naggawad ng ganitong biyaya sa mga karapat-dapat lamang. Ang mga tagapagbalita, hindi kung gayon, na tulad natin na nasa buntong pangkalahatang lipon. Tunay nga na sila ay tao, ngunit sila ay mga tao na may lubhang mataas na aral, pangkaluluwa at pangkaisipang pamantayan na naging karapat-dapat sa mata ng Allah upang sila'y maging tagapagdala ng Kanyang liwanag sa santinakpan. Kung ang Allah ay pumipili sa isa sa

kanila, ang tagapagbalita ay pinapatnubayan Niya ng isang maliwanag na 'tanda' (Quran 57:25) na nagpapatunay sa katotohanan ng kanyang ipinamamarali, at napagkikilala siya sa gitna ng huwad na propeta, manggagaway (manlalanse sa pamamagitan ng itim na kapangyarihan), at manghuhula (Quran 64:41, 20:69) Sinuman sa kanila ay hindi nagtatakwil sa mensahe o nagiging sahol bilang isang huwaran sa pagsasagawa ng kanyang ipinangangaral. (Quran 11:88)

At maitatanong kung ano ang pag-uugali ni Muhammad; ang kanyang asawang si Ayesha ay nagwika: "Ang kanyang pag-uugali ay Quran", na nagpapakahulugan na kanyang isinasakatuparan ang lahat ng ulirang pag-uugali na napapalaman sa Quran.

Dalawang magkakaugnay na puntos tungkol sa mga tagapagbalita ang binibigyang diin ng Quran, at samakatuwid ay nararapat na bigyang

kaliwanagan. Ito ay ng pagiging tao ng mga propeta at ang uri ng kanilang tungkulin.

Bagama't ang mga propeta ay may malawak na agwat sa puntong aral ispiritwal at pangkaisipan sa mga pangkaraniwang tao, at bagama't sila'y nagtatamasa ng natatanging kaugnayan sa Allah, ang mga propeta ay hindi hihigit pa sa pagiging tao sa lahat ng ibinabadya ng salitang ito. Sila ay ipinanganak at sila ay nagkaanak; sila ay kumakain at umiinom at nagsisitungo sa mga lugar ng pamilihan (Quran 25:20); sila ay natutulog at namamatay (Quran 21:34); sila ay nakalilimot at nagkakamali (Quran 20:121, 18:24).

Ang kanilang karunungan ay may hanggan at samakatuwid ay nakapagbabadya lamang ng mga bahagi ng mga darating na pangyayari na ipinahayag ng Allah sa kanila (Quran 72:26-27). Sila ay hindi makapamamagitan sa Allah para sa kapakanan ng iba ng wala ng Kanyang

pahintulot (Quran 72:26-27), at wala sa kanila ang kaangkinan upang ang tao ay mapanuto sa tamang landas (Quran 28:56). Sa madaling sabi, sila ay walang bahaging ginagampanan sa pagpapatakbo ng mga pangyayari sa santinakpan (Quran 3:128). Maraming pantas na Muslim ang nakamatyag na upang bigyang diin ang pagiging tao ng Propeta, ang Quran ay nagtaguri sa kanya bilang 'tagapaglingkod ng Allah sa tatlong pangyayari kung saan siya ay pinararangan.

"Luwalhatiin Siya na nagpahayag sa Kanyang tagapaglingkod ng Pamantayan (ng tumpak at mali), upang siya'y makapagpaala-ala sa sangkatauhan."
(Quran 25:1)

"Purihin Siya na nagdala sa Kanyang tagapaglingkod na naglalakbay sa gabi mula sa Sagradong Dalanginan (Makka) patungo sa Malayong Dalanginan (Herusalem), na ang kapaligiran doon ay Aming biniyayaan, upang maipamalas sa

kanya ang ilan sa Aming mga 'tanda'; Siya ang Allah na Nakaririnig, ang Nakamamasid." (Quran 17:1)

"At sa sandaling ang tagapaglinkod ng Allah ay nakatindig sa pananalangin sa Kanya, sila ay nagsisiksikan upang paligiran siya." (Quran 72:19)

Ang isang Propeta na ang pagiging tao ay lubhang binibigyang diin ay si Hesus. Siya ay nilikha sa magkatulad na paraan kung paano nilikha si Adan mula sa alabok (Quran 3:59); siya ay anak ni Maria at hindi ng Allah (Quran 4:157); siya ay tunay na 'salita' ng Allah (Quran 3:57), datapuwa't sapagkat siya ay isang taong nilalang sa gayong kahulugan ng salita, ito ay hindi marapat na ipakahulugan upang ipahiwatig na siya ay mayroong maka-Allah na tinataglay. Siya ay isang 'salita' ng Allah lamang sa kaisipan na ang Allah ay nagwika ng: 'Mangyari nga!', at siya'y nalikha. Sa ganitong kaisipan, ang lahat ay 'salita' ng Allah. Bakit kung gayong siya ay

namumukod upang tawaging salita ng Allah ? Sapagkat siya, kagaya na nga sa matuwid na pagpapaliwanag ng mga pantas (iskolar), siya ay tuwirang lumabas bunga ng ganitong 'salita'. Samakatuwid, si Hesus ay matapat na tagapaglinkod ng Allah na hindi kailanman nag-angkin na siya sa anupamang kaparaanan ay may pagka-Allah . (Quran 5:116-117)

Ang mga tagapagbalita ay pinaglagakan at pinagtagubilinan, kagaya na nga ng ating nabanggit, ng isang tungkulin upang maiparating ang salita ng Allah sa mga iba pang tao. Ngunit ito ay hindi ganito kapayak kung ating titingnan. Ito ay nagpapahiwatig ng maraming bagay na sa unang tingin ay maliwanag, at dahil doon ang Quran ay nagpapaliwanag at tuwirang nagbabadya.

Ang pinakamahalagang bagay kung saan ang lahat ng Tagapagbalita ay pinaaalalahanan, at siyang pinakamadaling

makalimutan o kaya'y di pakinggan ng mainam, at sapagkat ang kanilang tungkulin ay upang maiparating lamang ang mensahe, sila ay walang pananagutan sa magiging pagtanggap ng tao roon, sa sandaling naipaliwanag nila ito sa kanila. Ang Allah ay nagbigay sa tao ng kapangyarihan upang makaunawa ng pagkakaiba ng katotohanan lalung-lalo na sa bagay ng pananampalataya, sa sandaling ito ay maipaliwanag sa kanya. Ang Allah ay naggawad din sa tao ng kakayahan, sa katwiran ng kanyang malayang kaisipan, na tumanggap o magtakwil sa katotohanan. At sapagkat tanging ang Allah lamang ang nakakaalam kung ano ang nagaganap sa isipan ng tao, Siya lamang ang maaaring humatol kung sino ang karapat-dapat na mapatnubayan at kung sino ang nakalaan upang talikdan na nangangapa sa kadiliman; at ang Allah, ayon sa ganitong kaalaman ay namamatnubay sa sinumang Kanyang

maibigan. Ang Propeta ay wala ng ganoong kapangyarihan, at samakatuwid ay hindi siya makapamamatnubay sa mga mahal niya sa buhay. (Quran 28:56)

"Iyong pagtagubilinan sila sapagkat ikaw ang tagapagpaala-ala sa kanila. Ikaw ay hindi tagapagtangkilik ng kanilang pamumuhay." (Quran 88:21-22)

Samakatuwid, siya ay hindi marapat na makadama ng kalungkutan kung ang mga tao ay magsilayo sa kanya, o magpataw sa pagiging huwad ng kanyang mensahe (Quran 6:33-34). Subalit ito ay pinakamahirap na tuntunin na dapat harapin. Ninanais natin na tayo ay tanggapin ng pamayanan kung saan tayo ay naninirahan; marami sa atin ang maaaring nakaranas na ng ganitong naiibang damdamin ng kalungkutan, pagkalumbay, at wari bang nawawala kung tayo ay dumating upang mamuhay bilang banyaga sa bagong pamayanan. Tayo ay nakakaranas ng magkatulad ngunit higit na marubdob na damdamin,

kung dahilan sa bunga ng ating pangkaisipang paninindigan, tayo ay sumapit upang pananganan ang ating mga pananaw sa buhay na ganap na naiiba roon sa ating sariling pamayanan. Ang isang madali at pangkaraniwang paraan ng pagtakas sa pangsikolohikal (pangkaisipan) at iba pang mahirap na pagdaranas sa gayong buhay ay ang mamuhay ng bukod sa gayong pamayanan. Ang mga iba, gawa ng ilang kadahilanan ay hindi makagawa ng gayong pagtiwalag, na sa kalimitan kaysa hindi, ay mag-ialay ng katapatang pangkaisipan upang maangkop lamang sa kanilang pamayanan. Ang mga propeta, di nga kasi, ay kinakailangan na mamuhay sa gitna ng mga tao kung saan siya ay isinugo at sila ay hindi maaaring lumagpas sa hangganan na kanilang ipagkaluno ang kanilang mensahe. Ang mamalagi sa mahigpit na panghahawak sa salita ng Allah, at tangi pa roon ay

mamuhay sa gitna ng mga tao, ay isa marahil na pinakamatinding balakid na kanilang dapat na salungain (paglabanan). Ito ay pinatutunayan ng katotohanan na sa ilang mga pangyayari kung saan ang Quran ay nagpapahayag ng di pagsang-ayon ng Allah sa isang tanging linya ng pag-uugali na isinasagawa ng Propetang si Muhammad, sumakanya nawa ang kapayapaan, ay nauugnay sa kanyang lubhang marubdob na pagnanais na makapagwagi ng mga kapanalig hanggang sa sumapit sa hangganan na siya'y lumagpas sa hinihingi ng kasiya-siyang katakdaan.

"At kung magkagayon, na sila'y hindi manampalataya sa ganitong balita (relihiyon), ikaw (O Muhammad) ay nagbibigay siphayo sa iyong sarili, at sinusundan mo sila ng may kalumbayan." (Quran 18:6)

"Katotohanan sila'y nagpupunyagi na ikaw ay akitin upang lumihis ka sa mga bagay na ipinahayag Namin sa iyo, at

ikaw'y maggawa-gawa ng mga salita na laban sa Amin. Kung magkagayon, ikaw'y tatanggapin nila bilang kaibigan.

At kung ikaw ay hindi Namin biniyayaan ng katatagan, katotohanang ikaw'y malapit ng mabulid sa kanila.

Katotohanang kung Aming ninais na iyong matikman ang dalawang bahagi ng kaparusahan sa buhay na ito, at dalawang bahagi ng kaparusahan sa kamatayan, sa gayon ikaw'y di makasusumpong ng iyong kapanalig laban sa Amin. (Quran 17:73-75)

QADAR (KAHIHINATNAN)

Ang unang-una na kahulugan ng salitang Qadar ay isang tanging sukat o dami maging yaon man ay sa bilang o uri. Ito ay maraming iba pang gamit na nagsasanga mula sa ganitong kahulugan. Samakatuwid, ang 'yuqaddir', ay nangangahulugan, sa gitna ng iba pang bagay, upang sumukat o tumiyak ng dami o bilang, katangian o uri, kalalagayan, atbp, ng isang bagay bago mo aktuwal na gawin yaon. At ang huling kaisipang ito ang siyang nakagaganyak sa atin dito.

"Katotohanang Aming nilikha ang lahat ng bagay na may hustong sukat (at katampatan)." (Quran 54:49)

Talastas Niya bago Niya likhain yaon, na lilikhain Niya ito at magkakaroon ng gayong laki, katangian o kalikasan at itinakda na rin ang oras ng kanyang pagdating bilang lalang at ang pagpanaw

nito at ang lugar ng pangyayarihan. Kung gayon, ang isang nananampalata-ya sa isang tunay na Allah ay marapat na manalig na walang di-inaasahan sa kalikasan. Kung mayroong bagay na di kanais-nais ang sumapit sa kanya, marapat niyang sabihin: "Ang Allah ang nagtakda nito at ginawa Niya ang Kanyang nais," at hindi upang sayangin niya ang kanyang sarili sa pagbubulay-bulay na ito ay hindi naganap, o ang mag-alala kung bakit ito ay nangyari. Sa kabilang dako, kung anumang bagay na kanais-nais ang sumapit sa kanya, hindi niya dapat na ipangalandakan ito, bagkus ay magpasalamat siya sa Allah .

"Walang masamang pangyayari ang maaaring sumapit sa mundo o sa inyong sarili, bagkus ito ay nasa isang Talaan bago pa Namin ginanap yaon. Katotohanang yaon ay madali sa Allah . Na kayo ay huwag malumbay sa mga bagay na masamang dumating sa inyo, gayon din naman ay huwag magmataas

ng may kayabangan sa mga mabuting bagay na ipinagkaloob sa inyò. Ang Allah ay di nagmamahal sa sinuman na mapagmalaki at mayabang.” (Quran 57:22-23)

Kung ang Allah ay ‘yuqad-dir’ (nagtatakda at nakatatalos ng kasasapitan o kahihinatnan) ng lahat ng bagay, dito’y kasama rin ang ating malayang paggawa. Kung gayon nga, sa anong paraan na itòy masasabing malaya at ano ang pananagutan natin doon? Ang ganitong katanungan ang siyang dahilan ng pagdatal, sa mga unang-unang kasaysayan ng Islam, ng dalawang magkaibayong pang-Allah na sekta. Ang isa sa mga ito, ang ‘Qadariya’ ay tumiyak sa malayang pagnanais at kapanagutan ng tao hanggang sa dumating sa pagtatatwa sa kaalaman ng Allah na nakakabatid ng lahat bago pa dumating ang anumang bagay, at nagpamarali na ang Allah ay nakababatid lamang ng ating malayang

kilos ng paggawa pagkaraan nating maisagawa yaon. Ang isa pa nito, ang 'Jabriyya', ay gumawa ng salungat dito at nag-aangkin na walang pagkakaiba sa pagitan ng mga galaw ng walang buhay na mga bagay at ating mga kilos sa pagsasagawa ng tinatawag na malayang pagkilos, at kung tayo'y gumagamit ng ninanais na wika, tayo'y nagsasalita lamang ng may patalinhaga.

Datapuwa't hindi na kailangan na tayo'y sumapit sa gayong magkaibayong pananaw, sapagkat hindi mahirap na mapagkasundo ang maka-Allah na 'Qadar' at pananagutan ng tao. Ang Allah ay nagpasya na lumikha ng tao bilang isang malayang tagapagpahayag (sugo), subalit talastas Niya (at papaanong hindi Niya mapag-aalaman) bago Niya likhain ang bawat tao kung paano niya gagamitin ang kanyang malayang kaisipan; kung ano, halimbawa ang kanyang magiging pagkilos kung ang Propeta ay

nagbibigay paliwanag sa kanya ng mensahe ng Allah. Ang ganitong kaalaman (bago pa dumating at maganap ang lahat) at ang pagtatala nito sa isang 'Aklat' ay tinatawag na 'Qadar'. Ngunit kung tayo ay malaya upang gamitin ang ating kaisipan, (o kagustuhan), ang isang Qadiyani ay maaaring makapagsabi: "Maaari nating gamitin ito sa mga paraan na sumasalungat sa kagustuhan ng Allah, at sa gayong kalagayan, kami ay wala sa katumpakan sa pag-aangkin na ang lahat ay ninais at itinakda ng Allah." Ang Koran ay nagbigay kasagutan sa ganitong katanungan sa pamamagitan ng pagpapaala-ala sa atin na ang Allah ang Siyang nagnais at tayo'y marapat na maging masunurin, at Siya ang nagpapahintulot sa atin upang gamitin ang ating pag-iisip.

"Katotohanang ito ay isang Tagapagpaala-ala sa sinumang nagnanais ng landas tungo sa

Panginoon, datapuwa't walang pangyayari, malibang pahintulutan ng Allah."

(Quran 76:29-30)

Kung magkagayon ang sabi ng Qadiyani: "Siya ay makapangyayaring makapigil sa atin sa paggawa ng masama". Tunay ngang magagawa Niya.

"Kung nanaisin ng Allah , magagawa Niyang madala silang lahat ng sama-sama sa patnubay at paniniwala; at kung ang inyong Panginoon ay magnais, ang sinuman sa mundong ito ay mananampalataya, silang lahat, ng sama-sama." (Quran 10:99)

"Kung nanaisin ng Allah , sila ay di magiging mananampalataya ng diyus-diyosan, at hindi ka Namin ginawa (O Muhammad) upang magmatyag sa kanila o magkaroon ng pananagutan sa kanila." (Quran 7:107)

Subalit ninais Niya na ang mga tao ay maging malaya lalo pa nga sa mga bagay ng pananalig at di pananalig.

Ipagbadya: "Ang katotohanan ay mula sa inyong Panginoon, kaya hayaan ang sinuman ay manampalataya, at hayaan ang sinuman ay di manampalataya". (Quran 18:29)

Subalit ang tao ay di magiging malaya kung mangyari na ang sinuman sa kanila na magnais ng masama ay pipigilin ng Allah at nanaisin upang gumawa ng mabuti.

"Kung ang ating mga gawa ay ninanais ng Allah", maaring masabi ng iba: "Kung gayon, ang mga gawang ito sa katotohanan ay Kanyang mga gawa". Ang ganitong pagsalansang ay batay sa kalituhan. Ang Allah ay nagnais na tayo ay magnais sa kaisipan na tayo ay biniyayaan ng kagustuhan upang pumili at tayo'y makagawa upang ipatupad ang gayong naisin, alalaong baga, nilikha Niya ang lahat upang magawa natin ang ating ninanais. Hindi Niya ninais ito sa kaisipan na gawin ito, dahil kung magkakagayon ay tumpak lamang na

sabihin, na kung halimbawa tayo ay kumakain o umiinom o natutulog, ang Allah ay nagsagawa ng gayong mga gawain. Ang Allah ang lumikha roon, hindi Niya ginagawa o isinasagawa yaon. Ang isa pang pagtutol, na batay sa isa pang kalituhan, na kung ang Allah ay nagpahintulot sa atin upang gumawa ng kasamaan, kung gayon, ito ay inaayunan Niya at nagugustuhan Niya. Nguni't ang magnais sa isang bagay, sa kaisipan na magpahintulot sa isang tao upang gawin yaon ay isang bagay; at ang sumangayon sa kanyang gawa at papurihan yaon ay lubos na ibang bagay naman. Hindi ang lahat ng pinahihintulutan ng Allah ay Kanyang kagustuhan. Siya nga, gaya na nga ng ating nabasa sa Quran ay nagkaloob sa tao upang mamili sa paniniwala at di pananampalataya, datapuwa't hindi Niya ninais na ang tao ay di manampalataya (o mawalang pasasalamat).

"Kung ikaw ay walang loob ng pasasalamat, kung magkagayon, ang Allah ay di nangangailangan niyaon mula sa iyo. Datapuwa't hindi Niya sinasang-ayunan na ang Kanyang tagapaglingkod ay mawalan ng loob ng pasasalamat, ngunit kung ikaw ay may pagpapasalamat, sinasang-ayunan Niya yaon." (Quran 39:7)

KAPASIYAHAN

Ito sa kabuuan ay mga pangunahing katotohanan kung saan ang Propetang si Muhammad, sumakanya nawa ang kapayapaan, ay nag-aanyaya sa kanyang pamayanan, ang pinakamahusay na katibayan - bukod pa sa nabanggit na paksa - ng pagiging makatotohanan nito, at siyang pinakamahalagang katotohanan para sa tao, ay ang mabuting bisa na naisagawa nila sa panloob na kalagayan ng tao, gayon din sa kanyang panlabas na pag-uugali. Sa ating pagtalakay sa paniniwala sa Allah, atin na ngang nabigyang diin ang ilan sa mga damdamin ng pakikitungo sa Kanya na naging dahilan ng pananalig sa Kanyang Paghahari at Kanyang mga Katangian ng pagiging ganap.

At sapagkat ang pakikitungo ng tao sa kanyang pakikipag-ugnay sa kanyang kapwa tao ay lubhang may kinalaman sa

kanyang pakikitungo sa Allah, ang ganitong paniniwala sa Allah na may nagbubungang damdamin tungo sa Pinakabanal, ay nalalayon upang makapagtamo sa puso ng tao ng damdamin sa ibang tao na naangkop doon. At sapagkat ang panlabas na pag-uugali ng tao tungkol sa Allah at sa ibang tao ay natatamo sa pamamagitan ng kanyang tunay na mga paniniwala at damdamin tungo sa kanila, dito'y maaasahan lamang sa tunay na relihiyon upang manawagan sa isang lipon ng pag-uugali na kapwa siyang katutubo na kalalabasan ng kanyang lipon ng pag-uugali at isang dahilan ng pagpapatatag sa kanila. Ang panloob na kalagayan kung saan si Muhammad, sumakanya nawa ang kapayapaan, ay nag-aanyaya sa mga tao ay tinatawag na 'Iman' (pananalig o paniniwala). Ang panlabas na pag-uugali na nababatay doon ay tinatawag na Islam. Sa panahon ng kanyang pagtigil sa Makka, siya ay

nagbuhos ng maraming panahon sa una, ng hindi ganap na nagwawalang bahala sa pangalawa, na kanyang ipinaliwanag sa Madina, nang ang unang pagsa sarili (indipendiyenteng) pamayanan doon ay itinatag. Maging sa Makka, ang Propetang si Muhammad, sumakanya nawa ang kapayapaan, ay pinagtagubilinan ng Allah na anyayahan ang mga tao sa mga sumusunod na mga gawa ng pagsamba at aral na pag-uugali.

1. Na panatilihin nilang buhay ang pananampalataya at palakasin yaon. Ang mga Muslim ay pinagsabihan na bigkasin (dalitin) ang Quran at pag-aralan yaon ng mataman; na mapag-aralan nila yaon mula sa Propeta at bigkasin yaon ng malimit na kanilang magagawa; at lalo na sa mga piling pagdiriwang, sa mga takdang panalangin; at ang magsagawa ng pananalangin sa paraang kung paano ito ipinamalas ng Anghel na si Gabriel sa Propeta. Ang lahat ng ito ay 'Salat'

(Panalangin) sa pinakamalawak na kahulugan.

2. Bukod pa sa 'Salat', ang paglilingkod sa Allah, dito'y dumaratal ang 'Zakat' (Kawanggawa) na sa pinakamalawak na kahulugan ay nagtataglay ng anumang gawa ng paglilingkod sa ibang tao. Ang pagiging mabuti sa tao ay siyang bunga at samakatuwid ay siyang katibayan ng puno ng pananampalataya. Siya ay di nagsasabi ng katotohanan kung siya ay nakapipinsala sa tao bagama't siya ay nagsasabi na nananalig siya at umiibig sa Allah .

"Napagmamalas mo ba siya na nagtatalusira sa kanyang relihiyon? Kung gayon, siya ang tumatanggi sa mga ulila; at walang malasakit na pakainin ang nangangailangan. Kahabag-habag!, ang mga mananampalataya na nakalilimot sa kanilang pagdalangin na nagnanais na mapagmalas lamang ng tao (sa kanilang pagsamba), datapuwa't

tumatangging magbigay kahit na ng maliit na pagkakawangawa.” (Quran 107:1-7)

Ang unang tatlong talata ng Surang (Kabanatang) ito ay ipinahayag sa Makka at ang iba pa ay sa Madina. Ang mga talatang ipinahayag sa Madina ay nagpapahayag tungkol sa mga mapagkunwari na nagsasagawa ng panlabas na gawa ng pagsamba na hindi pinanggagalingan ng matapat na pananalig. Subalit ang kanilang pag-uugali ang nagkaluno sa kanila sapagkat ito ay tulad ng mga nangangalandakan sa Makka na di naman sumsampalataya.

Ang mga sumusunod ay ilan lamang sa mga halimbawa ng ‘Zakat’(Kawang-gawa) na ipinangangaral ng Quran sa ganitong naunang panahon. Ang pagkakamal ng kayamanan para sa kanyang kapakanan at katulad nito upang yaon ay makapagdagdag pa sa halaga ng nagkakamal noon ay mahigpit na tinututulan. Ang pagkakamit ng

kayamanan lamang ay walang ibinibigay na kabuluhan sa mata ng Allah . Ito ay hindi nagbibigay ng kahalagahan sa tao maging dito o sa kabilang buhay.

“Kahabag-habag ang sinumang nagkakalat ng kahihiyan at naninirang puri. Na nagsisinop ng mga kayamanan sa mundong ito at nagsasalansan doon. Napag-aakala бага niya na ang kayamanan niya ay makapagbibigay sa kanya ng walang hanggang buhay?”
(Quran 104:1-3)

Ang ‘mga nagkakamal at nagtatago’ ng kayamanan sa buhay na ito ay tatawagin sa kabilang buhay sa pamamagitan ng isang mainit na salangan na nakababakbak ng anit (Quran 70:15-18). Ang kayamanan para sa pansarili lamang ang isa sa mga bisyo ng mga tao na mapaparam sa pamamagitan lamang ng uri ng pananampalataya at pagsasagawa na siyang ipinangaral ni Muhammad,

sumakanya nawa ang kapayapaan.
(Quran 70:19-27)

Ang tao ay marapat makapagtamo ng kayamanan sa kadahilanan na ito ay ninanais niyang gamitin sa kanyang pansariling pangangailangan, at sa pangangailangan ng iba. "Ang Propeta ay nagpahayag sa atin na ang Tao ay nagsasabi: 'Ang aking kayamanan! Ang aking kayamanan!' Mayroon pa ba kayang ibang kayamanan maliban sa inyong isinusuot na naluluma, sa inyong kinakain at nilulunok, at sa inyong ibinibigay bilang limos at sa iniimpok?" Ang kayamanan ay marapat na gugulin sa mga nangangailangan (lalung-lalo na sa mga magulang at kamag-anak), sa mga ulila at sa mga humihingi dahil sa karukhaan, sa pagpapalaya ng mga alipin, atbp. Ang mga sumusunod na talata ay isa sa mga unang-unang pahayag na ipinangaral ng Propeta.

"Kaya nga't huwag apihin ang mga ulila, at huwag itaboy ang mga pulubi."

(Quran 93:9-10)

Ang isa sa mga katangian na siyang pag-uugali ng tunay na mananampalata-ya ay ang katangian ng pagbibigay sa nangangailangan at nagdarahop, bilang kanilang (ang mga pulubi) karapatan, sa bahagi ng kanyang kayamanan. (Quran 70:24-25)

Mayroon sa gitna ng daan tungo sa tagumpay (at kaligtasan) sa kabilang buhay ng isang matarik na landas na mapangangahasan lamang ng sinuman na nagsasagawa ng mga sumusunod na pag-uugali:

“Ang magpalaya sa isang alipin, at magpakain sa araw ng pagkagutom (at pananalanta) ng isang kaanak na ulila at iba pang sakmal ng pagdaralita.”At gayundin.

“At maging kaanib sa sumasampalataya at naghahawak ng pagtitiyaga (sa pagiging laan at pagtitimpi) at nagpapamalas ng mabuting gawa ng

paglingap (at bukas na puso)”.

(Quran 90:13-17)

Bukod pa sa pagtulong sa kanyang kapwa tao sa ganitong paraan, siya rin ay marapat na maging matapat at may malinis na kalooban sa kanila na tumutupad sa kanyang mga pangako sa kanila (Quran 7:32-33). Siya ay hindi marapat na sumiil sa kanilang mga karapatan lalung-lalo na ng kanilang buhay (Quran 80:8-9), at maging pino sa pag-uugali (at maging marangal):

(Quran 70:29-31).

Ang maigsing sanaysay na ito ang mensahe na ipinahayag ni Muhammad, sumakanya nawa ang kapayapaan, sa kanyang pamayanan sa buong (mundo).

Mga Pinagsipian (Bibliography)

(1) Hadith (Jabir)

(2) Sahih Muslim, Kitha Az-Zuhd, ch. MCCXXVII, hadith

(3) Ang talatang ito (Quran 17:70) ay ibinigay (ng ilan) bilang isang katibayan ng pagiging katotohanan na ang lahi ng tao ay higit na mainam kaysa sa lahi ng anghel. Ibn Kathir-mula sa kanyang 'tafsir' ng Qur'an al-Azim.

دعائم الإيمان

تأليف

د . جعفر إدريس

ترجمه للفلبينية

عبد اللطيف آرسيو

لِكَتَبِ التَّعَاوُنِ لِلدَّعْوَةِ وَالْإِشْرَاقِ وَقَعْدِ الْحَيَاةِ
بِالْحَمْرَاءِ وَالْكُورْدِشِ وَسَطِ جَدَّةَ
بِمَدْرَفِ : دَلَالَةِ الشُّرُوفِ الْهَدْيَةِ وَالْمَدْرَفَةِ وَالزُّعْمَةِ وَالْهَدْيَةِ

دعائم الإيمان

تأليف:

د. جعفر إدريس

ترجمه للفلبينية:

عبداللطيف أرسيو

(باللغة الفلبينية)

هاتف: +٩٦٦٢٦٦٥٦٩٩٤ فاكس: +٩٦٦٢٦٦٣٢٤٧٨ ص.ب ١١٢٠٣ جدة ٢١٤٥٣
حساب المكتب في شركة الراجحي المصرفية للاستثمار - فرع طريق المدينة: ٢٢٣/١٠٠٠/٨

مطبعة دار طيبة - الرياض - ت: ٤٢٨٣٨٤٠